
Tiedekeskukset tarjoavat ainutlaatuisen tilaisuuden alkoholivalistustyöhön. Tiedekeskuksissa käy suuri joukko ihmisiä, jotka haluavat oppia uusia asioita. Erityisesti lapsia ja nuoria on helppoa tavoittaa tiedekeskuksessa.

Monet yritykset ja yhteisöt haluavat olla edustettuina tiedekeskuksessa ja kilpailu sinne pyrkivien esittelykohteiden kesken on kovaa. Tullakseen hyväksytyksi on kohteen oltava laadultaan erittäin korkeatasoinen ja sen on välitettävä tarkkaa

tieteellistä tietoa uudella ja mielenkiintoisella tavalla. Tiedekeskuksissa kiinnitetään erityisen suurta huomiota siihen, että kävijät voivat mahdollisimman paljon aktiivisesti osallistua tiedon hankintaan, päinvastoin kuin esim. perinteisissä museoissa, joissa tietoja omaksutaan pääasiassa katselemalla.

Alkon näytteille asettama Jeppe on esimerkki siitä, kuinka tiedekeskuksessa tiedettä voidaan tarjota yleisölle hauskaasti ja mielenkiintoisesti. Vaikka Jepen toiminta perustuu

suurimmaksi osaksi tietokoneen käyttöön, itse Jeppe ei vaikuta tietokoneelta. Tietokoneellisuus on kehittynyt huomasti viiden viime vuoden aikana. Muistikapasiteetti, joka Jeppeä rakennettaessa rajoitti puheen ohjelmointia, ei nykyään asettaisi samanlaisia rajoituksia; Jeppe voitaisiin ohjelmoida puhumaan useita kieliä. Niinpä tulevaisuudessa on mahdollista tietokoneita hyväksi käyttäen kehittää entistä monipuolisempia alkoholivalistusvälineitä.

J. D. Sinclair

Kanadan uusi päihdekeskus

Kanadassa on vuosikymmeniä pidetty sekä laillisten että laittomien päihteiden käyttöä vakavana ongelmana. Kokaiinin lisääntynyt käyttö 1980-luvun lopulla ennakoii Yhdysvaltojen kaltaisen huumeongelman olevan myös Kanadan kohtalo.

Neuvoteltaessa kansallisesta päihdestrategiasta kävi ilmi, että eri maakuntien asiantuntemusta oli vaikea käyttää tehokkaasti hyväksi kansallisen strategian luomiseksi. Niinpä yhtenä osana päihdestrategiaa oli perustaa komitea tutkimaan, oliko tarpeen luoda kansallisella tasolla toimiva alkoholi- ja huumeasioiden asiantuntijajelin.

Liittohallitukselle jättämässään raportissa David H. Archibaldin komitea ehdotti kansallisen päihdekeskuksen (Canadian Centre on Substance Abuse) perustamista. Asianomainen lainsäädäntö hyväksyttiin loppuvuodesta 1988 ja keskus aloitti toimintansa välittömästi.

Keskus on puolittain itsenäinen elin, joka saa perusrahoituksensa Kanadan hallitukselta. Tämän lisäksi se voi hakea rahoitusta muualta, mutta se pyrkii nykyisten toimintaperiaatteittensa mukaan välttämään kilpailua muiden olemassa olevien järjestöjen kanssa. Liittohallitus nimeää viisi johtokunnan jä-

sentä. Nämä viisi nimittävät loput 14 johtajiston jäsentä.

Johtajiston puheenjohtajana toimii David H. Archibald. Keskuksen johtaja on Jan Skirrow. Hän on tullut tunnetuksi työstään Albertan alkoholismi- ja huumekomiteassa ja mm. ICAA:n (International Council on Alcohol and Addictions) Calgaryn-kongressin organisoijana 1985.

Tämän vuoden maaliskuussa johtajisto suunnitteli keskuksen tulevaa rakennetta ja henkilöstöpolitiikkaa ja päätti, että se jakautuisi neljään eri toimintayksikköön, jotka ovat tutkimus ja politiikan kehittäminen, tiedottaminen, yhteydenpito ja koulutus. Aivan äskettäin keskuksen henkilökuntaa on lisätty kolmella henkilöllä ja tavoitteena on lisätä sitä edelleen, kunnes lukumäärä on noin viisitoista.

Keskuksen toiminta kattaa niin lailliset kuin laittomatkin päihdyttävät aineet, joten kanadalaisittain niihin lukeutuvat paitsi alkoholi, huumeet ja lääkkeet myös tupakka. Keskuksen kohderyhmiin ovat hallitukset, eri ammattiryhmät, kunnat, vapaaehtoisjärjestöt, työmarkkinajärjestöt ja yksityisen sektorin yritykset. Tavoitteena on vähentää päihteiden väärinkäyttöön liittyviä ongelmia tai poistaa ne.

Toiminnalla halutaan edistää 1) kanadalaisten tietoisuutta päihteiden väärinkäyttöön liittyvistä asioista, 2) kanadalaisten osallistumista päihteiden väärinkäyttöön liittyvien ongelmien vähentämiseen ja 3) tehokkaitten päihteiden vastaisten ohjelmien käyttöä. Keskuksen toimintaideana on tarjota parasta mahdollista asiantuntemusta keskustelun pohjaksi, mutta välttää sitoutumista mihinkään yksittäiseen toimintalinjaan.

Keskus järjestää kesällä 1992 yhdessä Kanadan alkuperäisväestön alkoholismien ja huumeiden väärinkäytön vastaisen ohjelman (the National Native Alcoholism and Drug Abuse Program), Albertan alkoholi- ja huumeuuvoston (the Alberta Alcohol and Drug Abuse Commission) ja ICAA:n kanssa kansainvälisen konferenssin, jonka aiheena ovat alkuperäiskansat. Maailman terveysjärjestö on lupautunut tukemaan konferenssia. Yhdessä Kanadan nuorisjärjestöjen johtajien kanssa keskus pyrkii luomaan tehokkaan kansallisen yhdysverkoston, jonka kautta voidaan välittää tietoja päihteiden väärinkäytön vastaisista ohjelmista. Tarkoitusta varten on perustettu erityinen uutislehti. Keskus pyrkii myös aktivoimaan yksityistä sektoria osallistumaan ja tarjoamaan omaa ammattitaitoaan päihteiden väärinkäytön vastaisessa toiminnassa.

Salme Ahlström